

Σημείωμα για την ισχύ των Κατευθυντήριων Οδηγιών του 2009 για την Αξιολόγηση των Αναγκών Διεθνούς Προστασίας των Αιτούντων Άσυλο από το Ιράκ

I. Περίληψη

Ένα χρόνο μετά την έκδοση των «Κατευθυντήριων Οδηγιών» του Απριλίου 2009 «για την Αξιολόγηση των Αναγκών Διεθνούς Προστασίας των Αιτούντων Άσυλο από το Ιράκ»¹ η Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες επικαιροποιεί τις θέσεις της υπό το φως της εξελισσόμενης κατάστασης που επικρατεί σε αυτήν τη χώρα. Ωστόσο, όπως αναφέρεται συνοπτικά στην παρόν σημείωμα και στο συνημμένο Παράρτημα* η κατάσταση που επικρατεί σήμερα στο Ιράκ χαρακτηρίζεται από συνεχή αβεβαιότητα που οφείλεται στην καθυστέρηση σχηματισμού νέας κυβέρνησης μετά τις εκλογές του Μαρτίου 2010, στην απρόβλεπτη κατάσταση της ασφάλειας – που είναι πολύ πιθανό να επηρεαστεί από την αποχώρηση των στρατευμάτων των Η.Π.Α. που αναμένεται να ολοκληρωθεί έως την 31η Αυγούστου 2010 – καθώς και στη συνεχιζόμενη σοβαρή κατάσταση των κοινωνικών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη χώρα. Υπό τις συνθήκες αυτές, το παρόν σημείωμα που παρέχει κατευθυντήριες οδηγίες μεταβατικής ισχύος, αφενός επιβεβαιώνει την ισχύ των προηγούμενων που εκδόθηκαν τον Απρίλιο του 2009 και αφετέρου αποτυπώνει τη βούληση του Γραφείου να εκδώσει αναθεωρημένες οδηγίες εν αναμονή περαιτέρω εξελίξεων στο Ιράκ. Η Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες συνεχίζει να παρακολουθεί και να αξιολογεί τις εξελίξεις καθώς αφορούν άμεσα στον καθορισμό των αναγκών διεθνούς προστασίας των αιτούντων άσυλο από το Ιράκ και πρόκειται να εκδώσει επικαιροποιημένες και αναθεωρημένες οδηγίες όταν το επιτρέψουν οι περιστάσεις.

¹ Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την Αξιολόγηση των Αναγκών Διεθνούς Προστασίας των Αιτούντων Άσυλο από το Ιράκ, Απρίλιος 2009, βλέπε <http://www.unhcr.org/refworld/docid/49f569cf2.html>

* Σημείωση της επιμελήτριας: βλέπε το Παράρτημα (στην αγγλική γλώσσα) στη διεύθυνση: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

Στο Παράρτημα παρατίθεται ενδεικτικός κατάλογος των περιστατικών που αποδεικνύουν τα σοβαρά προβλήματα ασφαλείας που χαρακτηρίζουν την κατάσταση στο Ιράκ.

II. Οι κυριότερες εξελίξεις στο Ιράκ μετά τον Απρίλιο του 2009

Επανεξετάζοντας την κατάσταση και τις εξελίξεις στο Ιράκ, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες διαπίστωσε τις ακόλουθες σημαντικές εξελίξεις:

A. Πολιτικές εξελίξεις

Ο ιρακινές βουλευτικές εκλογές διεξήχθησαν στις 7 Μαρτίου 2010, με τη συμμετοχή πλέον των 12.000.000 πολιτών, ως ψηφοφόρων και ως υποψηφίων. Πριν τις εκλογές, η Ανεξάρτητη Ανώτατη Επιτροπή Εκλογών (Independent High Electoral Commission – IHEC) επικύρωσε την πρόταση της Επιτροπής Λογοδοσίας και Δικαιοσύνης (Accountability and Justice Commission) για την απόρριψη 511 υποψηφιοτήτων, λόγω των υποτιθέμενων δεσμών των ενδιαφερομένων με το Κόμμα Ba'ath. Το Εφετείο, ενώπιον του οποίου προσέφυγαν αρκετοί απορριφθέντες υποψήφιοι, απεφάνθη υπέρ της συμμετοχής 28 εξ αυτών στην εκλογική διαδικασία. Πριν τις εκλογές της 7ης Μαρτίου 2010, η Επιτροπή Λογοδοσίας και Δικαιοσύνης απέρριψε άλλους 52 υποψήφιους, αλλά η Ανεξάρτητη Ανώτατη Επιτροπή Εκλογών επέτρεψε στους ενδιαφερόμενους να συμμετάσχουν στην εκλογική διαδικασία αναβάλλοντας την κρίση της σχετικής υπόθεσης για μετά τις εκλογές, οπότε αποφάσισε την καθαίρεση εννέα εκ των εκλεγέντων από το βουλευτικό αξίωμα. Ωστόσο, στις 17 Μαΐου 2010, το Εφετείο απέρριψε την καθαίρεση των εννέα εκλεγέντων (έξη από τους οποίους πρόσκεινται στο συνασπισμό Iyad Allawi's Iraqiya), επιβεβαιώνοντας έτσι την οριστική την εκλογή τους². Η Ανεξάρτητη Ανώτατη Επιτροπή Εκλογών εξέδωσε τα προσωρινά εκλογικά αποτελέσματα στις 26.3.2010. Σύμφωνα με αυτά, 91 έδρες κατέλαβε η συμμαχία Al-Iraqiya, υπό την ηγεσία του πρώην πρωθυπουργού Iyad Alawi, ενώ η Συμμαχία για το Κράτος Δικαίου (State of Law Coalition), υπό την ηγεσία του πρωθυπουργού Nouri Al-Maliki, κατέλαβε τη δεύτερη θέση με 89 έδρες. Η Εθνική Ιρακινή Συμμαχία (Iraqi National Alliance) και η Κουρδική Συμμαχία (Kurdish Alliance) κατέλαβαν 71 και 40 έδρες αντίστοιχα³. Η Συμμαχία για το Κράτος Δικαίου αιτήθηκε την επανακαταμέτρηση των ψήφων της Επαρχίας της Βαγδάτης. Ενόψει αυτού του αιτήματος, με την από 1.6.2010 απόφασή του το Ανώτατο Δικαστήριο του Ιράκ επικύρωσε το εκλογικό αποτέλεσμα, επιτρέποντας τη συγκρότηση νέας κυβέρνησης⁴. Οι αναδειχθέντες πολιτικοί σχηματισμοί καλούνται να δημιουργήσουν συμμαχίες, αφού κανείς εξ αυτών δεν έχει την πλειοψηφία στο 325μελές

² Anthony Shadid, *Iraqi Deal to End De-Baathification*, New York Times (NYT), 11 May 2010, <http://www.nytimes.com/2010/05/12/world/middleeast/12baghdad.html?scp=1&sq=Iraqi%20Deal%20to%20end%20de-baathification&st=cse>

³ Inter-Parliamentary Union, Council of Representatives of Iraq, 18 June 2010, <http://www.ipu.org/parline/reports/2151.htm>

⁴ Leila Fadel, *Iraq's Supreme Court ratifies election results*, The Washington Post, 1 June 2010, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2010/06/01/AR2010060100527.html>

εθνικό κοινοβούλιο. Η συνταγματική διαδικασία και οι διαβουλεύσεις για το σχηματισμό της νέας κυβέρνησης είναι χρονοβόρες και περίπλοκες και απαιτείται χρόνος για την ολοκλήρωσή τους⁵. Η Εθνική Ιρακινή Συμμαχία και η Συμμαχία για το Κράτος Δικαίου ανακοίνωσαν την απόφασή τους να συνενώσουν τις δυνάμεις τους, με αποτέλεσμα να αποτελούν τον πολυπληθέστερο πολιτικό σχηματισμό του Κοινοβουλίου.

B. Οι εξελίξεις της κατάστασης ασφαλείας

Δυνάμει της Συμφωνίας για το Καθεστώς των Δυνάμεων (Status-of-Forces Agreement – SOFA) της 30ης Ιουνίου 2009, οι ιρακινές αρχές ανέλαβαν την αποκλειστική ευθύνη για την ασφάλεια της χώρας. Η πρώην Πολυεθνική Δύναμη ΗΠΑ/Ιράκ έχει αποσυρθεί από τις ιρακινές πόλεις, κωμοπόλεις και χωριά και επιχειρεί με έδρα τις στρατιωτικές βάσεις της αιτήσεως της ιρακινής κυβέρνησης. Επί του παρόντος, οι ΗΠΑ αποσύρουν όλες τις μάχιμες δυνάμεις τους, διαδικασία που αναμένεται να ολοκληρωθεί έως την 31.8.2010⁶. Οι Ιρακινές Δυνάμεις Ασφαλείας (ISF) αριθμούν 680.000 μέλη και έχουν το επιδιωκόμενο επίπεδο ισχύος⁷. Από την άνοιξη του 2009, η ιρακινή κυβέρνηση ανέλαβε καθ' ολοκληρίαν την ευθύνη της διαχείρισης και της ένταξης των κατά κύριο λόγο σουνιτικών ομάδων των Συμβουλίων Αφύπνισης (*Awakening Councils*) ή *Υιών του Ιράν [Sons of Iraq (Sol)]* στις Ιρακινές Δυνάμεις Ασφαλείας και σε θέσεις της δημόσιας διοίκησης⁸. Η διαδικασία αυτή δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα: μέχρι τον Απρίλιο του 2010, 9.000 από τους 94.000 *Sons of Iraq* είχαν ενταχθεί στις Ιρακινές Δυνάμεις Ασφαλείας και περισσότεροι από

⁵ International Crisis Group (ICG), *Iraq's Uncertain Future: Elections and Beyond*, Middle East Report No. 94, 25 February 2010, p. 36, http://www.crisisgroup.org/~media/Files/Middle%20East%20North%20Africa/Iraq%20Syria%20Lebanon/Iraq/94_iraq_s_uncertain_future_elections_and_beyond.ashx. Σύμφωνα με την έκθεση του ειδησεογραφικού οργανισμού McClatchy που αναφέρεται σε ιρακινούς αξιωματούχους και κατοίκους της Βαγδάτης, η καθυστέρηση συγκρότησης της κυβέρνησης έχει αναστείλει τη διαδικασία κάλυψης πλέον των 100.000 θέσεων εργασίας στον κρατικό τομέα αλλά και διοικητικές διαδικασίες, όπως είναι η χορήγηση αδειών και η καταγραφή αιτημάτων συνταξιοδότησης. Hannah Allam, *Waiting for a new government, ordinary Iraqis suffer*; McClatchy Newspapers, 27 May 2010, <http://www.mcclatchydc.com/2010/05/27/94947/in-the-wait-for-new-government.html>

⁶ Scott Wilson, *U.S. withdrawal from Iraq will be on time, Vice President Biden says*, The Washington Post, 27 May 2010, <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2010/05/26/AR2010052605349.html> - AFP, *Iraq PM details 'several' assassination attempts*, 27 May 2010, http://www.google.com/hostednews/afp/article/ALeqM5h5L-oyOpM_IsCjJO9E6GMlc2h7QA - AFP, *Pace of US draw-down from Iraq on schedule: Pentagon*, 12 May 2010, http://www.google.com/hostednews/afp/article/ALeqM5hfvaCgw36fQJtfZ8KC4FCPRQ_0yA - SIGIR, *Quarterly Report to the United States Congress*, 30 April 2010, p. 10, http://www.sigir.mil/files/quarterlyreports/April2010/Report_April_2010.pdf#view=fit

⁷ SIGIR, *Quarterly Report to the United States Congress*, 30 April 2010, p. 10, http://www.sigir.mil/files/quarterlyreports/April2010/Report_April_2010.pdf#view=fit

⁸ US Department of Defense, *Measuring Stability and Security in Iraq*, Report to Congress In accordance with the Department of Defense Supplemental Appropriations Act 2008 (Section 9204, Public Law 110-252), December 2009, 29 January 2010, pp. vii, 1.

30.000 σε άλλες θέσεις του δημόσιου τομέα⁹.

Το Πρόγραμμα καταμέτρησης απωλειών «Iraq Body Count» (IBC), στο πλαίσιο του οποίου τηρούνται στοιχεία για τους θανάτους αμάχων¹⁰, ανακοίνωσε ότι το 2009 σκοτώθηκαν 4.644¹¹ άμαχοι. Αναφέρεται ότι, τα στοιχεία που αφορούν στους πρώτους πέντε μήνες του 2010 τεκμηριώνουν το θάνατο 2.000 Ιρακινών και τον τραυματισμό περίπου άλλων 5.000¹². Μετά τις εκλογές της 7.3.2010¹³ διαπιστώθηκε έξαρση της βίας και τα στατιστικά στοιχεία για τις απώλειες του Απριλίου και Μαΐου του 2010 αντανακλούν αύξηση του αριθμού των Ιρακινών που σκοτώθηκαν και τραυματίστηκαν λόγω της βίας¹⁴. Εκθέσεις αναφέρουν ότι το 2009 και στις αρχές του 2010, οι αντάρτες εξαπέλυσαν αρκετές επιθέσεις που προκάλεσαν μαζικές απώλειες¹⁵, συμπεριλαμβανομένων των επιθέσεων σε σημαίνοντα πρόσωπα, σε καλά φυλασσόμενους στόχους, όπως σε ιρακινά θεσμικά όργανα¹⁶, διάσημα ξενοδοχεία¹⁷ και ξένες πρεσβείες¹⁸. Εξαιτίας των επιθέσεων σκο-

⁹ SIGIR, *Quarterly Report to the United States Congress*, April 2010, p. 11, http://www.sigir.mil/files/quarterlyreports/April2010/Report_-_April_2010.pdf#view=fit

¹⁰ Iraq Body Count, <http://www.iraqbodycount.org/>

¹¹ Ο προσφάτως δημοσιευθείς κατάλογος Global Peace Index για το 2010 κατατάσσει για τέταρτη συνεχή χρονιά το Ιράκ ως τη λιγότερο ασφαλή χώρα του κόσμου. Η έκθεση σημειώνει ότι παρόλη τη βελτίωση της κατάστασης ασφαλείας «οι εντάσεις και η βία είναι διαδεδομένες» και ότι «είναι έντονο το κλίμα δυσπιστίας που επικρατεί στην ιρακινή κοινωνία και ιδιαίτερα υψηλά τα ποσοστά δολοφονιών, βίαιων εγκλημάτων και ενδεχόμενων τρομοκρατικών επιθέσεων», *Vision of Humanity, Global Peace Index*, 7 June 2010, p. 24, <http://www.visionofhumanity.org/wp-content/uploads/PDF/2010/2010%20GPI%20Results%20Report.pdf>. US Department of State, 2009 *Human Rights Report: Iraq*, 11 March 2010, <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2009/nea/136069.htm> - IBC, *Civilian deaths from violence in 2009*, 31 December 2009 <http://www.iraqbodycount.org/analysis/numbers/2009/> Για στατιστικά στοιχεία για τις απώλειες στο Ιράκ από το 2003, βλέπε επίσης: Hannah Fischer, *Iraq Casualties: U.S. Military Forces and Iraqi Civilians, Police, and Security Forces*, Congressional Research Service, CRS Report for Congress, 25 February 2010, <http://www.fas.org/sgp/crs/mideast/R40824.pdf>

¹² Speech of the Special Representative of the United Nations Secretary-General for Iraq (SRSG) Ad Melkert at Security Council Meeting, *Broad coalition the best option for government in Iraq – UN*, 25 May 2010, <http://www.uniraq.org/newsroom/getarticle.asp?ArticleID=1346>. Το Πρόγραμμα Iraqi Body Count κατέγραψε 1502 απώλειες αμάχων από την 1η Ιανουαρίου έως την 20η Μαΐου 2010, βλέπε IBC, *Database - Monthly table*, <http://www.iraqbodycount.org/database/>

¹³ Amnesty International (AI), *Iraq: Civilians under fire*, MDE 14/002/2010, 27 April 2010, <http://www.amnesty.org/en/library/asset/MDE14/002/2010/en/c9dc5d8d-95fa-46e4-8671-cd9b99d0378c/mde140022010en.pdf> - SIGIR, *Quarterly Report to the United States Congress*, 30 April 2010, p. 9 http://www.sigir.mil/files/quarterlyreports/April2010/Report_-_April_2010.pdf#view=fit

¹⁴ Reuters, *Iraq civilian death toll rises sharply in April*, 1 May 2010, <http://www.reuters.com/article/idUSTRE6400D220100501> - AP, *Iraq: Key figures since the war began*, 3 May 2010, http://nl.newsbank.com/nl-search/we/Archives?p_product=APAB&p_theme=apab&p_action=search&p_maxdocs=200&s_dispstring=Iraq

¹⁵ IBC, *Civilian deaths from violence in 2009*, 31 December 2009, <http://www.iraqbodycount.org/analysis/numbers/2009/>

¹⁶ Για περισσότερες πληροφορίες, βλέπε Κεφάλαιο C του Παραρτήματος σε: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

¹⁷ Στις 25.1.2010, έκρηξη παγιδευμένου αυτοκινήτου στο κέντρο της Βαγδάτης προκάλεσε σοβαρές ζημιές σε τέσσερα διάσημα ξενοδοχεία της Βαγδάτης, στα οποία διαμένουν ξένοι δημοσιογράφοι και απόδημοι επιχειρηματίες καθώς και το θάνατο τουλάχιστον 36 πολιτών και τον τραυματισμό άλλων 80. Anthony Shadid and John Leland, *Baghdad Blasts Shatter Sense of Security in Capital*, NYT, 25 January 2010, http://www.nytimes.com/2010/01/26/world/middleeast/26iraq.html?_r=1

¹⁸ Στις 4.4.2010, οι δράστες μιας επίθεσης αυτοκτονίας εκπυροκρότησαν διαδοχικά τρία παγιδευμένα αυτοκί-

τώθηκαν ή τραυματίστηκαν εκατοντάδες άμαχοι. Η οργάνωση *Al-Qa'eda in Iraq* ανέλαβε την ευθύνη για τις επιθέσεις που εξαπολύθηκαν στις αρχές Απριλίου 2010 σε κατοικημένες περιοχές της Βαγδάτης εναντίον πρεσβειών και σιιτικών κατά κανόνα στόχων. Τα περιστατικά που αναφέρθηκαν σημειώθηκαν κυρίως στις κεντρικές επαρχίες της Βαγδάτης, της Diyala, της Kirkuk, της Ninewa και της Salah Al-Din¹⁹, όπως επίσης και στην επαρχία Al-Anbar, όπου από το καλοκαίρι του 2009 διαπιστώνεται έξαρση της βίας²⁰. Αναφέρεται ότι περιστασιακά διαταράσσεται από επιθέσεις, που προκαλούν μαζικές απώλειες και χαμηλού επιπέδου βίαια επεισόδια, η σχετικά σταθερή κατάσταση ασφάλειας που επικρατεί στις νότιες επαρχίες, κυρίως στις περιοχές κοντά στη Βαγδάτη. Στο Κουρδιστάν, η κατάσταση ασφαλείας είναι σχετικά σταθερή, αν και έχουν αναφερθεί επιθέσεις σε δημοσιογράφους²¹ και πολιτικούς αντιπάλους του καθεστώτος²².

Μεταξύ άλλων σημαντικών εξελίξεων που αφορούν στην κατάσταση ασφάλειας αξιοσημείωτη είναι η έναρξη υλοποίησης μεταβατικού κοινού σχεδίου ασφαλείας για το Κιρκούκ και άλλες αμφισβητούμενες περιοχές από την Πολυεθνική Δύναμη ΗΠΑ/Ιράκ. Το σχέδιο βασίζεται στην κοινή δράση και στο συντονισμό των ιρακινών ενόπλων και αστυνομικών δυνάμεων και των Peshmerga (Κούρδων Μαχητών) της Περιφερειακής Κυβέρνησης του Κουρδιστάν. Έως σήμερα, στο πλαίσιο του κοινού σχεδίου ασφαλείας καθιερώθηκαν αφενός δίκτυο σημείων ελέγχου και κοινές περιπολίες γύρω από τις μεγάλες πόλεις και αφετέρου η εκπαίδευση των δυνάμεων

νητα πλησίον της πρεσβείας του Ιράν σε μια περιοχή της Βαγδάτης όπου στεγάζονται αρκετές ξένες πρεσβείες, συμπεριλαμβανομένων του Αιγυπτιακού Προξενείου και της Πρεσβειών της Ισπανίας και της Γερμανίας, προκαλώντας το θάνατο τουλάχιστον 42 πολιτών και τον τραυματισμό πλέον των 200. Αναφέρεται ότι δύο παρόμοιες επιθέσεις αποτράπηκαν από τους αξιωματούχους ασφαλείας, AP, *Suicide Blasts Target Embassies in Baghdad*, 4 April 2010 <http://www.cbsnews.com/stories/2010/04/04/world/main6362060.shtml>

¹⁹ US Department of Defense, *Measuring Stability and Security in Iraq, Report to Congress In accordance with the Department of Defense Supplemental Appropriations Act 2008 (Section 9204, Public Law 110-252), December 2009*, 29 January 2010, p. 31. Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε Κεφάλαιο Κ του Παραρτήματος σε <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

²⁰ US Department of Defense, *Measuring Stability and Security in Iraq, Report to Congress In accordance with the Department of Defense Supplemental Appropriations Act 2008 (Section 9204, Public Law 110-252), December 2009*, 29 January 2010, p. 30; Quil Lawrence, *Violence Returns To Anbar As U.S. Steps Back*, National Public Radio, 10 January 2010, <http://www.scpr.org/news/2010/01/10/violence-returns-to-anbar-as-us-steps-back/> - Marc Santora, *Attacks Threaten Fragile Security Gains in Cradle of Iraq Insurgency*, NYT, 16 November 2009, <http://www.nytimes.com/2009/11/17/world/middleeast/17anbar.html> - Sam Dagher, *In Anbar Province, New Leadership, but Old Problems Persist*, NYT, 12 September 2009, <http://www.nytimes.com/2009/09/13/world/middleeast/13anbar.html> και Κεφάλαιο Κ του Παραρτήματος σε: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

²¹ Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε Κεφάλαιο Ι του Παραρτήματος σε: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

²² Σύμφωνα με τη Διεθνή Αμνηστία «στόχος επιθέσεων κατά της προσωπικής ακεραιότητας, εκβιασμών και απειλών ακόμα και δολοφονιών ήσαν αρκετοί δημοσιογράφοι και υποστηρικτές της αντιπολιτευτικής οργάνωσης *Κίνηση του Κορανίου*, ειδικά μετά την 25.7.2009, όταν διεξήχθησαν εκλογές για την ανάδειξη περιφερειακού κοινοβουλίου στο Κουρδιστάν», AI, *Human Rights Briefing, March 2010*, p. 14, <http://www.amnesty.org/en/library/asset/MDE14/004/2010/en/c2bb7123-1e17-4abf-8202-6f6f81448644/mde140042010en.pdf> - AFP, *Three shot in Iraqi Kurd pre-election clash*, 18 February 2010, <http://www.france24.com/en/20100218-three-shot-iraqi-kurd-pre-election-clash>

ασφαλείας²³. Η αντιμετώπιση του συνολικού ζητήματος του καθεστώτος των «αμφισβητούμενων περιοχών» είναι μια από τις προκλήσεις που καλείται να χειριστεί η νέα κυβέρνηση. Κρίσιμα προς επίλυση θέματα είναι τα διοικητικά όρια, ο έλεγχος των πετρελαϊκών πόρων, τα δικαιώματα των μειονοτήτων και άλλα²⁴.

Από τις αρχές του 2010, οι Ιρακινές Δυνάμεις Ασφαλείας με τη συνδρομή της Πολυεθνικής Δύναμης ΗΠΑ/Ιράκ έχουν συλλάβει ή σκοτώσει σημαντικό αριθμό υψηλόβαθμων στελεχών των ανταρτών, και ιδίως των μελών της οργάνωσης Al-Qa'eda in Iraq. Οι συνεχιζόμενες επιθέσεις αποδεικνύουν την επιχειρησιακή ικανότητα των ομάδων των ανταρτών να εξαπολύουν επιθέσεις²⁵.

Αναφέρεται ότι συνεχίζονται αμείωτες οι επιθέσεις που στοχεύουν αξιωματούχους της κυβέρνησης του Ιράκ, μέλη των ιρακινών δυνάμεων ασφαλείας, μέλη του Συμβουλίου Αφύπνισης (Awakening Councils) και επιφανείς πολίτες. Μεταξύ των συχνών στόχων είναι οι άμαχοι και προσκυνητές σίτες καθώς και θρησκευτικοί χώροι σε διαφορετικές περιοχές²⁶, θρησκευτικές και εθνοτικές μειονοτικές ομάδες, κυρίως στις επαρχίες Κιρκούκ και Ninewa²⁷ (Yazidis, Τουρκμένοι, Shabak και Kaka'i)²⁸ και η χριστιανική μειονότητα, κυρίως της Ninewa, αποτελούμενη από 5.000 πολίτες που εκτοπίστηκαν από τη Μοσούλη στις αρχές του 2010²⁹. Σε σύγκριση με το 2008, διαπιστώνεται σημαντική αύξηση στη χρήση των μαγνητικών και αυτοκόλλητων βομβών που τοποθετούνται σε οχήματα με στόχο τη δολοφονία συγκεκριμένων προσώπων³⁰. Στόχοι επιθέσεων είναι

²³ Secretary General's report on Iraq, *Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 6 of resolution 1883 (2009)*, S/2010/240, 14 May 2010, http://www.uniraq.org/FileLib/misc/SG_Report_S_2010_240_EN.pdf

²⁴ Ibid., p.2.

²⁵ Jane Arraf, *Bomb attacks kill 50, wound almost 200 In Iraq*, Christian Science Monitor, 23 April 2010, <http://www.mcclatchydc.com/2010/04/23/92778/bomb-attacks-kill-50-wound-almost.html> - AFP, *Al-Qaeda in Iraq killings won't end attacks*, 20 April 2010, http://www.khaleejtimes.com/DisplayArticleNew.asp?xfile=/data/middleeast/2010/April/middleeast_April284.xml§ion=middleeast - The Economist, *Decapitation is not yet victory*, http://www.economist.com/node/15944217?story_id=15944217

²⁶ Για κατάλογο των περιστατικών βλέπε το Κεφάλαιο Α του Παραρτήματος σε: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

²⁷ Για κατάλογο των περιστατικών βλέπε το Κεφάλαιο Β του Παραρτήματος σε: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

²⁸ Για κατάλογο των περιστατικών βλέπε το Κεφάλαιο Β του Παραρτήματος σε: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

²⁹ OCHA, *Iraq – Displacement in Mosul*, Situation Report No. 3, 6 March 2010, p. 1, <http://www.uniraq.org/documents/OCHA%20Iraq%20SitRep%20No.3%20-%20Displacement%20in%20Mosul%20-%206%20March%202010.pdf>

³⁰ Σύμφωνα με το Πρόγραμμα καταμέτρησης απωλειών Iraq Body Count το 2009 σκοτώθηκαν από μαγνητικές βόμβες 189 πολίτες ενώ το 2008 είχαν σκοτωθεί 46, IBC, *Civilian deaths from violence in 2009*, 31 December 2009, <http://www.iraqbodycount.org/analysis/numbers/2009/>

κυβερνητικοί αξιωματούχοι και υπάλληλοι³¹, κομματικά στελέχη³², μέλη των Συμβουλίων Αφύπνισης (Awakening Councils) ή των Υιών του Ιράκ (Sons of Iraq)³³, μέλη των Ιρακινών Δυνάμεων Ασφαλείας (συμπεριλαμβανομένων όσων είναι εκτός υπηρεσίας)³⁴, θρησκευτικές και εθνοτικές μειονότητες³⁵, Σουνίτες και Σίιτες κληρικοί³⁶, δημοσιογράφοι³⁷, πανεπιστημιακοί³⁸, γιατροί³⁹, δικαστές⁴⁰ και δικηγόροι⁴¹, υπερασπιστές των δικαιωμάτων του ανθρώπου και Ιρακινοί εργαζόμενοι σε μη κυβερνητικές οργανώσεις⁴² ή στην Πολυεθνική Δύναμη ΗΠΑ/Ιράκ ή σε ξένες εται-

³¹ Στο Ιράκ, είναι συνηθισμένες οι δολοφονίες κυβερνητικών αξιωματούχων και υπαλλήλων, απασχολούμενων σε τοπικές, περιφερειακές και ομοσπονδιακές υπηρεσίες, που διαπράττονται με πολιτικό κίνητρο. Στις 11.5.2010, ο πρωθυπουργός Al-Maliki δήλωσε ότι διέφυγε «πολλές επιθέσεις» κατά της ζωής του, συμπεριλαμβανομένης μιας το 2009 όπου οι αντάρτες αποπειράθηκαν να καταρρίψουν με πυραύλους το αεροπλάνο στο οποίο επέβαινε. Για περιστατικά που σημειώθηκαν στις Επαρχίες Al-Anbar, Babel, Baghdad, Diyala, Nonewa, Kirkuk και Salah Al-Din βλέπε στο Κεφάλαιο D του Παραρτήματος σε: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

³² Για κατάλογο των περιστατικών βλέπε το Κεφάλαιο E του Παραρτήματος σε: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

³³ Για κατάλογο των περιστατικών βλέπε το Κεφάλαιο F του Παραρτήματος σε: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

³⁴ Ενώ οι Ιρακινές Δυνάμεις Ασφαλείας συνεχίζουν να αποτελούν στόχο των ανταρτών, τα μέλη τους στοχοποιούνται σε εξατομικευμένη βάση όταν είναι εκτός υπηρεσίας, κυρίως στις οικίες τους ή στα αυτοκίνητά τους που παγιδεύονται με εκρηκτικά. Ειδικότερα, στη Μοσούλη και στο Kirkuk αποτελούν σύνηθες φαινόμενο οι στοχοποιημένες δολοφονίες εκτός υπηρεσίας μελών των Ιρακινών Δυνάμεων Ασφαλείας. Για τα σχετικά περιστατικά που δημοσίευσαν τα ΜΜΕ από τον Ιανουάριο έως το Μάιο του 2010 βλέπε το μη εξαντλητικό κατάλογο που παρατίθεται στο Κεφάλαιο G του Παραρτήματος σε: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

³⁵ Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε το Κεφάλαιο B του Παραρτήματος σε: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

³⁶ Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε το Κεφάλαιο H του Παραρτήματος σε: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

³⁷ Σύμφωνα με την Επιτροπή για την Προστασία των Δημοσιογράφων (Committee to Protect Journalists) το 2009 σκοτώθηκαν λόγω της ιδιότητάς τους τέσσερις δημοσιογράφοι στη Βαγδάτη, στη Μοσούλη και στην Kirkuk. Πρόκειται για τις λιγότερες απώλειες από το 2003. Για πρώτη φορά στα έξη χρόνια το Ιράκ δεν θεωρήθηκε ως «η πλέον θανατηφόρα χώρα για τους δημοσιογράφους». Έως σήμερα, οι ιρακινές αρχές δεν έχουν αντιμετωπίσει την ατιμωρησία των δραστών των δολοφονιών των δημοσιογράφων. Από τους 140 δημοσιογράφους που σκοτώθηκαν στο Ιράκ από το 2003, τουλάχιστον 89 ήσαν στόχος δολοφονιών. Έως τα τέλη του 2009, κανένας δράστης αυτών των δολοφονιών δεν είχε προσαχθεί ενώπιον της δικαιοσύνης. Το Ιράκ κατατάσσεται σε παγκόσμιο επίπεδο στην πρώτη θέση του Καταλόγου Ατιμωρησίας της Επιτροπής για την Προστασία των Δημοσιογράφων, όπου υπολογίζεται ο αριθμός των ανεξιχνίαστων επιθέσεων κατά των δημοσιογράφων ως ποσοστό του πληθυσμού της χώρας. Βλέπε, CPJ, *Attacks on the Press 2009: Iraq*, 16.2.2010, <http://www.cpj.org/2010/02/attacks-on-the-press-2009-iraq.php>. Το 2010 αναφέρθηκαν πολλά περιστατικά κατά των δημοσιογράφων στη Βαγδάτη, στην Kirkuk, στην Erbil/Μοσούλη - βλέπε το Κεφάλαιο I του Παραρτήματος σε: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

³⁸ Η οργάνωση «Brussels Tribunal», ένα ανεξάρτητο δίκτυο ακαδημαϊκών, έχει καταρτίσει κατάλογο 437 ακαδημαϊκών που σκοτώθηκαν από τον Απρίλιο του 2003 έως την 24η Φεβρουαρίου 2010. Για τα πλέον πρόσφατα περιστατικά βλέπε το Κεφάλαιο I του Παραρτήματος σε: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

³⁹ Επαγγελματίες της υγείας σκοτώθηκαν, ακρωτηριάστηκαν και απήχθησαν κατά χιλιάδες από την κατάρρευση του καθεστώτος του Σ. Χουσεΐν, κυρίως από τους αντάρτες, τα μέλη των πολιτοφυλακών και τις συμμορίες των εγκληματιών. Σύμφωνα με το Υπουργείο Υγείας του Ιράκ, από το 2003 έως το 2008 έπαψαν να εργάζονται περίπου 8.000 από τους 15.000 γιατρούς του Ιράκ. Το 2009/2010 αναφέρθηκαν από τα ΜΜΕ δολοφονίες και απαγωγές γιατρών, βλέπε το Κεφάλαιο I του Παραρτήματος σε: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

ρίες⁴³, πωλητές οινοπνευματωδών ποτών (που είναι συνήθως Χριστιανοί ή Yazidis)⁴⁴, γυναίκες⁴⁵ και λεσβίες, ομοφυλόφιλοι, αμφιφυλόφιλοι και τρανσέξουαλ⁴⁶.

Γ. Οι εξελίξεις στον τομέα των δικαιωμάτων του ανθρώπου

Σύμφωνα με την έκθεση που εξέδωσε ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ το Μάιο του 2010, το Ιράκ εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προκλήσεις στον τομέα των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Υπονομεύεται για πολλούς Ιρακινούς η πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση, στέγη, ηλεκτρική ενέργεια και υπηρεσίες αποχέτευσης⁴⁷. Είναι χρόνια η ανεπαρκής πρόσβαση στο νερό για οικιακή και γεωργική χρήση, ιδιαίτερα στις αγροτικές περιοχές ενώ άλλες αντιμετωπίζουν τις συνέπειες της

⁴⁰ Από το Μάρτιο του 2003 έχουν σκοτωθεί τουλάχιστον 39 δικαστές, βλέπε το Κεφάλαιο I του Παραρτήματος σε: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

⁴¹ Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε το Κεφάλαιο I του Παραρτήματος σε: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

⁴² PUK Media, *Human Right organization employee in Kirkuk murdered*, 30 April 2010, http://pukmedia.com/english/index.php?option=com_content&view=article&id=2569:human-right-organization-employee-in-kirkuk-murdered&catid=29:kurdistan-region&Itemid=385 - DPA, *Iraqi human-rights worker killed by roadside bomb (Roundup)*, 29 April 2010, http://www.monstersandcritics.com/news/middleeast/news/article_1552000.php/Iraqi-human-rights-worker-killed-by-roadside-bomb-Roundup - Sameer N. Yacoub, *Gunmen kill 5 people at Baghdad aid office*, 19 January 2010, http://seattletimes.nwsourc.com/html/nationworld/2010823723_apmliraq.html - Reuters, *Gunmen kill 5 in Iraqi NGO office*, 18 January 2010, <http://www.reuters.com/article/idUSTRE60H3AT20100118> - DCHA/OFDA, *Iraq – Complex Emergency*, 5 May 2010, p. 2, http://www.usaid.gov/our_work/humanitarian_assistance/disaster_assistance/countries/iraq/template/fs_sr/FY2010/iraq_ce_sr01_05-05-2010.pdf

⁴³ Οι αντάρτες συνεχίζουν να στοχοποιούν Ιρακινούς που εργάζονται ή θεωρείται ότι εργάζονται για τα στρατεύματα των ΗΠΑ ή για ξένες εταιρείες. Κινδυνεύουν ιδιαίτερα από τις επιθέσεις όσοι ζουν και εργάζονται εκτός των προστατευόμενων στρατιωτικών βάσεων ή της Διεθνούς Ζώνης της Βαγδάτης. Foreign and Commonwealth Office, *Travel Advice, Iraq*, 15 April 2010, <http://www.fc.gov.uk/en/travel-and-living-abroad/travel-advice-by-country/middle-east-north-africa/iraq?ta=safetySecurity&pg=2>

⁴⁴ Τα καταστήματα πώλησης οινοπνευματωδών ποτών συνεχίζουν να αποτελούν στόχο των ένοπλων ομάδων που αντιτίθενται στην κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών για θρησκευτικούς λόγους. Αναφέρθηκε σειρά επιθέσεων σε κάβες στην πόλη Βασόρα. Σύμφωνα με αξιωματούχους των υπηρεσιών ασφαλείας που μίλησαν διατηρώντας την ανωνυμία τους – από το φόβο των αντιπoiώνων – οι επιθέσεις φέρουν τη σφραγίδα του Στρατού Mehdi. Saad Abdul-Kadir, *Baghdad vote recount to take 2 to 3 weeks*, AP, 29 April 2010, http://www.msnbc.msn.com/id/36852711/ns/world_news-mideastn_africa/ - Hamza Hendawi and Qassim Abdul-Zahra, *Shiite militia reviving in post-election Iraq*, AP, 4 May 2010, <http://www.whbf.com/Global/story.asp?S=12423633>. Για μη εξαντλητικό κατάλογο των πρόσφατων επιθέσεων κατά καταστημάτων πώλησης οινοπνευματωδών ποτών βλέπε το Κεφάλαιο J του Παραρτήματος σε: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4c4feff72>

⁴⁵ Σοβαρό πρόβλημα είναι η βία που υφίστανται οι γυναίκες και τα κορίτσια, ιδίως από τα μέλη των πολιτοφυλακών και τους αντάρτες. Human Rights Watch (HRW), *World Report – Iraq*, 24 January 2010, <http://www.hrw.org/en/node/87714> - UN General Assembly, Human Rights Council, *Draft report of the Working Group on the Universal Periodic Review – Iraq*, 19 February 2010, para 47, <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G10/120/70/PDF/G1012070.pdf?OpenElement>

⁴⁶ Βλέπε HRW, *World Report – Iraq*, 24 January 2010, <http://www.hrw.org/en/node/87714>

⁴⁷ Βλέπε για παράδειγμα, Jane Arraf, *Iraqi electricity minister offers to resign, but public fury continues*, Christian Science Monitor, 22 June 2010, <http://www.mcclatchydc.com/2010/06/22/96337/iraqi-electricity-minister-offers.html>

ξηρασίας⁴⁸. Στο Ιράκ, είναι υψηλά τα ποσοστά ανεργίας και υποαπασχόλησης⁴⁹. Το πρώτο πεντάμηνο του 2010 επαναπατρίστηκαν 7.064 Ιρακινοί, κυρίως από τις γειτονικές χώρες, ενώ επέστρεψαν στους τόπους καταγωγής τους 37.330 εσωτερικά εκτοπισμένοι. Οι περισσότεροι από τους επαναπατρισθέντες κατάγονται από τις επαρχίες της Βαγδάτης και της Ninewa. Ωστόσο, περισσότεροι από 1.000.000 Ιρακινοί πρόσφυγες εξακολουθούν να διαμένουν κυρίως στην Αραβική Δημοκρατία της Συρίας και στην Ιορδανία⁵⁰, ενώ σύμφωνα με στοιχεία του Ιρακινού Υπουργείου για την Εκτόπιση και τη Μετανάστευση περίπου 1.550.000 πολίτες εξακολουθούν να είναι εσωτερικά εκτοπισμένοι από το 2006. Σημαντικός αριθμός αυτών των πολιτών ζει σε άθλιες συνθήκες διαβίωσης, σε δημόσια κτήρια που έχει καταλάβει ή σε αυτοσχέδιους καταυλισμούς⁵¹.

Εκθέσεις αναδεικνύουν την ανησυχία για το έλλειμμα στην απονομή της δικαιοσύνης και στη διαχείριση των φυλακών και κέντρων κράτησης, για τη βία κατά των γυναικών, καθώς και για την έλλειψη μηχανισμών προστασίας του παιδιού⁵². Απαιτείται πρόοδος προς την κατεύθυνση της διασφάλισης του κράτους δικαίου και της συστηματικής αντιμετώπισης του καθεστώτος ατιμωρησίας των παρελθουσών παραβιάσεων των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Εκφράζονται ακόμα ανησυχίες για τη νομιμότητα και την ακεραιότητα των ποινικών καταδικαστικών αποφάσεων, που βασίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία που είναι προϊόν ομολογίας των δραστών υπό πίεση. Επιπλέον,

⁴⁸ UN Security Council, *Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 6 of resolution 1883 (2009)*, 14 May 2010, para 39, http://www.uniraq.org/FileLib/misc/SG_Report_S_2010_240_EN.pdf. Σύμφωνα με την έκθεση που εξέδωσε το Νοέμβριο του 2009 η Επιτροπή Αξιολόγησης του ΟΗΕ για το Ιράκ, η πρόσβαση στις υπηρεσίες, όπως είναι η φροντίδα της υγείας, η εκπαίδευση, ο ηλεκτρισμός και η ύδρευση, περιορίζεται από τις ανύπαρκτες ή ερειπωμένες υποδομές και εξοπλισμό, το χαμηλό επίπεδο παροχής και την έλλειψη παρακολούθησης και αξιολόγησης.

⁴⁹ Είναι τουλάχιστον 15% το ποσοστό της ανεργίας ενώ δεν απασχολείται 30% του εργατικού δυναμικού. Είναι πιθανό να αυξηθούν τα επόμενα χρόνια η ανεργία και η υπό-απασχόληση, ειδικά στους νέους. 240.000 είναι οι νεοεισερχόμενοι στην εργατική δύναμη της χώρας σε ετήσια βάση. Οι περιορισμένες προοπτικές απασχόλησης πλήττουν ιδιαίτερα τους νέους και τους νεαρούς άντρες που αντιμετωπίζοντας τον κίνδυνο της φτώχειας και της διατροφικής ανασφάλειας καθίστανται εν δυνάμει στόχοι στρατολόγησης από τις ένοπλες ομάδες. OCHA, *Iraq Humanitarian Action Plan 2010*, p. 9, [http://ochadms.unog.ch/quickplace/cap/main.nsf/h_Index/2010_Iraq_HAP/\\$FILE/2010_Iraq_HAP_SCREEN.pdf?OpenElement](http://ochadms.unog.ch/quickplace/cap/main.nsf/h_Index/2010_Iraq_HAP/$FILE/2010_Iraq_HAP_SCREEN.pdf?OpenElement) - US Department of Defense, *Measuring Stability and Security in Iraq, Report to Congress In accordance with the Department of Defense Supplemental Appropriations Act 2008 (Section 9204, Public Law 110-252)*, December 2009, 29 January 2010, pp. iv, 14, http://www.defense.gov/pubs/pdfs/Master_9204_29Jan10_FINAL_SIGNED.pdf

⁵⁰ Σύμφωνα με τις κυβερνήσεις αυτών των κρατών.

⁵¹ Σύμφωνα με τα περιφερειακά γραφεία της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και του Υπουργείου Εκτόπισης και Μετανάστευσης του Ιράκ, σε 363 οργανωμένους ή αυτοσχέδιους καταυλισμούς του Ιράκ ζουν εκτοπισμένοι 492.325 πολίτες, εκ των οποίων 214.496 σε 226 καταυλισμούς της Βαγδάτης. Η κατάστασή τους είναι αβέβαιη καθώς κινδυνεύουν να εξωθούν από τους καταυλισμούς με βάση την υπ' αριθμ. 440 απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και εφόσον δεν υπάρξει εναλλακτική λύση μπορεί να σημειωθούν δευτερογενείς μετακινήσεις.

⁵² UN Security Council, *Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 6 of resolution 1883 (2009)*, 14 May 2010, para 51, http://www.uniraq.org/FileLib/misc/SG_Report_S_2010_240_EN.pdf - HRW, *Iraq: Detainees Describe Torture in Secret Jail*, 27 April 2010, <http://www.hrw.org/en/news/2010/04/27/iraq-detainees-describe-torture-secret-jail> - AI, *Human Rights Briefing*, March 2010, p. 6, <http://www.amnesty.org/en/library/asset/MDE14/004/2010/en/c2bb7123-1e17-4abf-8202-6f6f81448644/mde140042010en.pdf> - US Department of State, *2009 Human Rights Report: Iraq*, 11 March 2010, <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2009/nea/136069.htm>

το Κεντρικό Ποινικό Δικαστήριο του Ιράκ συνεχίζει να απαγγέλλει θανατικές καταδίκες αγνοώντας τα διεθνή κριτήρια⁵³.

Η συμμόρφωση του Ιράκ με τα διεθνή κείμενα των δικαιωμάτων του ανθρώπου εξετάστηκε από το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων το Φεβρουάριο του 2010 στο πλαίσιο της Παγκόσμιας Περιοδικής Αναθεώρησης. Οι συστάσεις προς την κυβέρνηση περιλαμβάνουν την προσχώρηση και την κύρωση εννέα σημαντικών διεθνών κειμένων προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, δήλωση για αναστολή εκτέλεσης της θανατικής ποινής, συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα που αφορούν στην κράτηση και στη φυλάκιση, καθώς και την υιοθέτηση μέτρων που διασφαλίζουν τη χειραφέτηση, την ισότητα και την πρόσβαση των γυναικών της χώρας στη δικαιοσύνη. Τον Ιούνιο του 2010, στη σύνοδο του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η ιρακινή αντιπροσωπεία ενέκρινε 135 από τις 176 συστάσεις και ανακοίνωσε τη σύγκληση εθνικής διάσκεψης για να συζητηθούν οι τρόποι εφαρμογής των εγκεκριμένων συστάσεων. Σημειώνεται επίσης ότι, εκκρεμεί η ίδρυση της Ανεξάρτητης Ύπατης Αρμοστείας για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, δυνάμει νόμου που υιοθετήθηκε το Νοέμβριο του 2008, εν αναμονή του σχηματισμού της νέας κυβέρνησης. Είναι αξιοσημείωτο ότι, τον Ιανουάριο του 2010, μετά από καθυστέρηση αρκετών ετών, το Συμβούλιο της Προεδρίας του Ιράκ ενέκρινε νέο νόμο για τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, που εκπονήθηκε με την υποστήριξη της Αποστολής του ΟΗΕ στο Ιράκ (United Nations Mission in Iraq - UNAMI). Η υιοθέτηση του νόμου αναμένεται να συμβάλει στη διατήρηση της ανεξαρτησίας και της ακεραιότητας των μη κυβερνητικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στο Ιράκ⁵⁴.

III. Συμπέρασμα

Η κατάσταση στο Ιράκ συνεχίζει να εξελίσσεται. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες παρακολουθεί τις εξελίξεις στη χώρα και αναμένεται να επικαιροποιήσει τις Κατευθυντήριες Οδηγίες του Απριλίου 2009, όταν κρίνει ότι έχουν μεταβληθεί επαρκώς οι συνθήκες που

⁵³ Σύμφωνα με την Αποστολή Βοήθειας των Ηνωμένων Εθνών στο Ιράκ (UNAMI) το Κεντρικό Ποινικό Δικαστήριο του Ιράκ συνεχίζει να απαγγέλλει θανατικές ποινές «παρότι αποδεικνύεται ότι υπάρχουν συστημικά προβλήματα στην εφαρμογή των εγγυήσεων της δίκαιης δίκης που δεν πληρούν τα διεθνή κριτήρια». Από τον Ιούνιο του 2009 η UNAMI έχει καταμετρήσει 122 εκτελέσεις θανατικών καταδικών. UN Security Council, *Report of the Secretary-General pursuant to paragraph 6 of resolution 1883 (2009)*, 14 May 2010, para 50, http://www.uniraq.org/FileLib/misc/SG_Report_S_2010_240_EN.pdf. Σύμφωνα με τη Διεθνή Αμνηστία πιστεύεται ότι τουλάχιστον 1100 πολίτες έχουν καταδικαστεί σε θανατική ποινή οι 900 εκ των οποίων έχουν εξαντλήσει όλα τα ένδικα μέσα κατά των σχετικών αποφάσεων. AI, *Human Rights Briefing*, March 2010, pp. 8-9, <http://www.amnesty.org/en/library/asset/MDE14/004/2010/en/c2bb7123-1e17-4abf-8202-6f6f81448644/mde140042010en.pdf>

⁵⁴ Ibid.

επικρατούν στη χώρα. Στο μεσοδιάστημα, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες συμβουλεύει όσους εμπλέκονται στον καθορισμό των αναγκών διεθνούς προστασίας των αιτούντων άσυλο από το Ιράκ και όσους φέρουν ευθύνη για τη χάραξη κυβερνητικών πολιτικών για τη μεταχείριση των Ιρακινών πολιτών να στηρίζονται στις Κατευθυντήριες Οδηγίες του Απριλίου του 2009. Ενόψει των ανωτέρω, παραμένει αμετάβλητη η θέση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την επιστροφή στο Ιράκ⁵⁵.

Ύπατη Αρμοστεία ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες

28 Ιουλίου 2010

⁵⁵ Με εξαίρεση τις περιπτώσεις των εθελούσιων επαναπατρισμών, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες συστήνει να μην εξαναγκάζεται να επιστρέψει στο Ιράκ κανένας πολίτης αυτής της χώρας που κατάγεται από τις πέντε Κεντρικές Επαρχίες και κανένας πολίτης που ανήκει στις ειδικότερες ομάδες που διαπιστώθηκε ότι κινδυνεύουν στις Νότιες Επαρχίες και στην Επαρχία Al-Anbar εάν δεν υπάρξουν ουσιαστικές βελτιώσεις στην κατάσταση της ασφάλειας και των δικαιωμάτων του ανθρώπου στη χώρα. Όταν διαπιστώνεται ότι δεν έχουν ανάγκη διεθνούς προστασίας όσοι κατάγονται από τις Νότιες Επαρχίες ή την Επαρχία Al-Anbar, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εφιστά την προσοχή στη συνεχώς εξελισσόμενη κατάσταση ασφάλειας που επικρατεί στις σχετικές περιοχές καθώς και στην ικανότητα των τοπικών πληθυσμών να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ενδιαφερομένων αλλά και στη διαθεσιμότητα της κοινοτικής υποστήριξης και των κοινοτικών υπηρεσιών. Ειδικότερα, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες δεν επικροτεί την επιστροφή των ενδιαφερόμενων Ιρακινών σε περιοχές διαφορετικές από αυτές από τις οποίες κατάγονται.